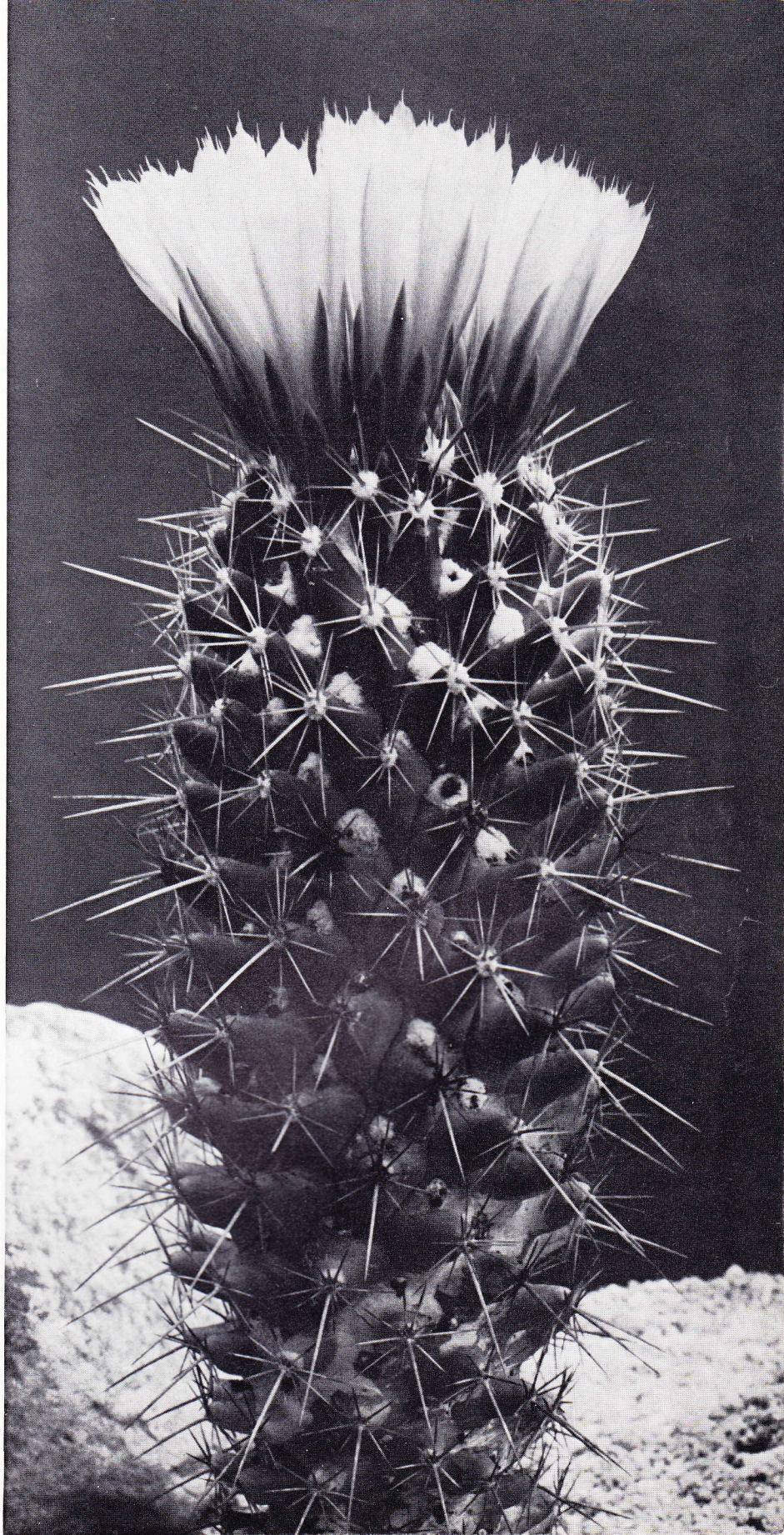

K A K T U S

APRIL

1974

KAKTUS

udkommer 4 gange årligt i januar, april, juli og oktober
som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Kjeld Christiansen, Møllebakken 1, 3400 Hillerød.

Annoncer: Peter Claes Rundblad, Præstehusene 33, 2620 Albertslund.

Tryk: C. Nordlundes Bogtrykkeri, 3400 Hillerød.

Det var med spænding, vort selskabs bestyrelse og medlemsbladets redaktion afventede reaktioner på den nye udformning af bladet. Reaktionerne har da heller ikke ladet vente på sig, og det er med glæde, vi kan konstatere, at der er kommet mange positive henvendelser. Det ser ud til, at »KAKTUS«, som det nu foreligger, er faldet i medlemmernes smag.

Selv om vi, som nævnt, er taknemlige for disse positive henvendelser, ville vi også meget gerne høre fra medlemmer, som har forslag til ændringer og forbedringer. Enkelte medlemmer har givet udtryk for savnet af farvebilleder, og vi må gentage, at der nok skal komme sådanne, når selskabets økonomi tillader det.

Vi skrev sidst, at flere medlemmer ville være en hjælp på vej mod denne og andre forbedringer af vort blad. I den forbindelse kan det siges, at der også på dette punkt er glædeligt at berette. Der er kommet en del nye medlemmer, siden bladet blev sendt ud, og der kommer stadig flere. Lad os håbe, at det er en tendens, som fortsat vil gøre sig gældende.

REDAKTIONEN

Selskabets styrelse:

Formand: Frans Laurser, Midtjyllands Landbo- og Husholdningsskole, 7200 Grindsted, telf. (05) 32 05 02.

Næstformand: Orla Agerbo, Mosevej 1, 5461 Korup, telf. (09) 96 49 56.

Sekretær: Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, 2700 Brønshøj, telf. (01) 94 61 74.

Kasserer: E. Christensen, Jernbanegade 15, 1., 5500 Middelfart, telf. (09) 41 11 02.

Redaktør: Kjeld Christiansen, Møllebakken 1, 3400 Hillerød, telf. (03) 26 21 09.

Bibliotekar: Peter Brandt Pedersen, Tårnbygårdsvej 20, 2770 Kastrup, telf. (01) 51 66 06.

Redaktionsmedlem: Peter Claes Rundblad, Præstehusene 33, 2620 Albertslund, telf. (01) 45 25 04.

Norge:

Cees Rijk van Ravens, Karisveien 122, 2013 Skjetten, Norge.

Sydslesvig:

H. Keil, Dansk Forsamlingshus, Ny Bjernt, 2381 Neuberend/Schleswig, Westdeutschland.

Forsidebillede: *Coryphantha clava* (Pfeiffer) Lemaire. – Foto: Kjeld Christiansen.

Kaktus i haven -

også om vinteren

Frostresistente kaktus kendes af mange, men kun de færreste i Europa ved, hvor mange der i dag kan kaldes frostresistente. I enkelte udenlandske blade og tidskrifter er der dukket artikler op om dette interessante emne. I mange tilfælde er artiklerne baseret på andenhånds erfaring til stor skade for mange nye Lieb-havere. En del afslører sig selv ret hurtigt, ved henvendelser ejer de sjældent det materiale de omtaler. Fænomenet kendes også herhjemme. Det forekommer at nye artikler er opkog af gammel viden, men sjældent baseret på egen erfaring. Da min interesse for dette emne opstod i ca. 1960, var udbuddet meget ringe. De største europæiske planteskoler besad kun 8

navnesorter. Dette blev overgået af planteskoleejer P. C. O. Nørgaard, Sundby Mors, med 38 *Opuntias*sorter. Deriblandt vil jeg for første gang fremhæve en virkelig international sjældenhed, nemlig *O. fragilis*, som hos Nørgaard vitterlig er en længe eftersøgt *O. fragilis var denudata*. *O. Wattsoni* findes også kun hos Nørgaard.

I min trang til mere viden, der jo ligger dybt hos alle plantefolk, faldt jeg over en fremragende beretning af Dr. J. A. Purpus, inspektør ved Darmstadt's Botaniske Have. I samarbejde med sin bror, C. A. Purpus, berejste han USA, og indsamlede en del kaktus, der blev udplantet i Darmstadt. Erfaringerne omtales i årbogen

En del af mit kaktusbed i sommerens sol.

for DDG 1925. I dag er mange af navnene forældede, og en del findes ikke i kultur, dertil kommer at Dr. Purpus finder, at mange ikke er hårdføre, men dør ved $\div 10$ grader, medens de her i landet tåler ned til $\div 22$ grader. Det har sine årsager, som jeg senere skal komme ind på.

Jeg besøgte omtalte have i det forfængelige håb at finde rester af denne kaktussamling, men alt var gået tabt under anden verdenskrig. D.v.s. ikke alt. På stenhøjen stod en gruppe opuntia, men desværre så indkrydsede, at en identificering var umulig. Havens daværende inspektør skænkede mig et par stiklinger til minde om Dr. Purpus, og de trives udmærket i min have. Dr. Purpus bragte mange af sine kaktus i handelen gennem Kayser og Seibert og ikke mindst gennem Correvon i det berømte Floraire ved Geneve, Schweiz.

Hernede lykkedes det mig at få en kopi af en planteliste fra 1914, der indeholdt navne på 45 frostsistente kaktus. Hr. Aymon Correvon oplyste at i dag findes kun 3 navnesorte, idet interessen for disse forsvandt efter første verdenskrig. Mange år er gået med søgen efter glemte eller forsvundne kaktusarter, og mine anstrengelser er blevet rigt belønnet.

Aldrig glemmer jeg min overraskelse, da jeg hos Grevinde Zeppelin i den lille sydtyske by Laufen fandt tre nye opuntia. Mange af mine kaktus stammer fra botaniske institutter og private haver i Østtyskland, Polen og Sovjetunionen, hvor de upågtet har overlevet de store omvæltninger og perioder, hvor mennesket havde vigtigere ting at tænke på end pasningen af nogle planter. Disse planter fra Østeuropa omfatter jeg med en særlig ærbødighed. To krige, to generationer har de overlevet, og en morlil har puslet om dem til minde om en kær slægtning. I dag står de i min have, sunde og robuste og kvitterer med en overdådig blomstring.

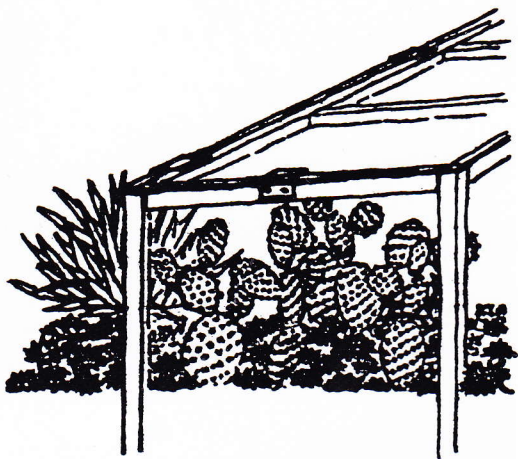
Kultur: For danske forhold kræves en stærk drænet jord. Grundvandet betyder normalt ikke noget for planternes vandforsyning, idet kapillær stigning sjældent bliver så stor, at den får betydning. Jorden skal være meget porøs, det giver hurtig afledning af vand, bedre luftskifte, og jordens varmekon forhold påvirkes i gunstig retning. Plantestedet skal modtage fuld sol. Det bedste er nok en sydmur, eller terrassen, eller endnu bedre: Vi bygger et stenbed. Grav ned i 20 cm dybde, eller mere, fyld op med murbrok-

ker, sten, eller endnu hurtigere lecasten, fyld op til 20 cm over den omliggende jord. Dernæst et kraftigt lag grus, og først da kan vi komme madjorden på. Det bedste er sandet lerjord,

Skitse visende kaktusbedets opbygning.

men endelig porøs. Kom 20 % småsten i den, og fyld så op til den højde, De finder passende. Lad hele stenbedet få et blidt fald mod syd på mindst 30 eller 40 grader. Derefter placeres enkelte store flade smukke, ensfarvede sten. De

Skitsen viser, hvordan afdækning kan ske.

skal bruges til trædesten og opsamling af solvarmen. Efter udplantningen strøes et 4 cm lag af lecasten (ærtestørrelse) ud over hele bedet.

Planter i vinterhvile med et let snedrys over sig.

Den brune farve er meget naturvenlig og hindrer efter det første år ukrudt, besøg af nøgne snegle og beskytter vore kaktus mod svampesygdomme, der gerne opstår, når inficeret jord sprøjter op på kaktusserne under en kraftig byge. Lecastenene bevirker et bedre mikroklima, og om sommeren kan opnås helt ekstreme dagtemperaturer, tornene bliver smukke, blomstringen endnu mere intensiv. Kort sagt, planterne trives. I Københavns Botaniske Have har De mulighed for at se et Kaktusbed. Det er smukt formet med dejlige, røde sandsten. Men læg mærke til den nøgne jord. Den er alt for kompakt, ingen luft, alt for mange syge kaktus. En del sygdomme syldes besøg af den berømte hr. »denskaljeghaetskudaf«. Han træffes over hele verden. Om vinteren dækkes disse kaktus med grangrene. Kig så på de enkelte *Lewisia*, der kæmper fortvivlet for livet, så ved De hvordan det *ikke* skal gøres. Frisk luft, sol om dagen og nattefrost skader ikke kaktus. De lader sig nemlig ikke lokke til dumheder, selv opvarmning af jorden med varmekabler, kan ikke vække dem.

Det er ikke temperaturen alene, men derimod solens højde eller indfaldsvinkel, om de vil, der bestemmer planternes opvågning fra vinterdvalen.

Dette finder altid sted den første uge i maj, og iflg. mine notater, ført siden 1961, præcis den 5. maj med et interval på 48 timer til hver side. Når kaktusserne er kommet godt igang, venter vi på blomstringen, der gerne finder sted fra 1. juni til 28. juli, ja enkelte blomstrer endda i maj, især *Pediocactus*. I vækstperioden må kaktusserne ikke tørre ud, hvor mærkeligt det end lyder. Længere tørke bevirker, at enkelte kaktus går i dvale, derfor må dusches om aftenen. Og husk endelig flydende næring, normalt er Nitrophoska udmærket. Vand med denne blanding en gang ugentlig, frilandskaktus er storforbrugere af næring. På vore breddegrader, og med den porøse jordblanding jeg har anbefalet, ville kaktusserne dø af næringsmangel i løbet af 4 til 5 år. Efter blomstringen bør man lade enkelte frugter blive siddende, de pynter med deres røde farve hele året rundt, enkelte kan bruges til marmelade. De vil dog

få en stor konkurrent i myrerne, der elsker den søde frugtmasse. Årsagen til denne opdagelse skyldes min forbavelse over, at der hvert forår dukkede frøplanter af *Opuntia* op overalt i haven. En sensommerdag, da jeg lå på maven nede ved stenbedet for at studere nogle *Lewisia*, passerede et helt regiment myrer mit ansigt, bærende på rester af *Opuntia*-frugter på skulderen. Holdt, hvem der, sagde jeg. Det viste sig at være proviant til stammen. Når alt det søde var væk, lå frøene blottet og blev tørret i solen. Men fuglene holder sig skam heller ikke tilbage, solsorte og måger kan godt finde på at snuppe de modne frugter. Katte kan være et problem. Kaktusserne hænger fast i deres pels, og savner De en kaktus, så kik efter i Deres hæk, der sidder de gerne. Det kan give store tab. I den forbindelse er det værd at bemærke følgende: Enkelte *Opuntia* trækker rødderne til sig om vinteren, derfor er disse særlig lette at rive op. I oktober forbereder kaktusserne sig til vinteren, en del lægger sig ned, andre kryber helt

ned i jorden, pletvis forsvinder det grønne klorofyl, kaktusserne bliver grålige og rødlig og skrumper stærkt ind. Nu er cellerne tomte for vand., i stedet har planten dannet et nyt stof, der er nært beslægtet med vort blodfarvestof. Dette stof bevirker, at cellerne ikke udvider sig og sprænges i forstvejr. I og for sig er dette ikke usædvanligt, kun stoffet interesserer mig. Hvor mange frostresistente kaktus findes der? Det er et spørgsmål, jeg ofte stilles overfor. Halvofficielt anerkendes knap 100 navnesorter, men min private samling omfatter 123 navnesorter, dertil kommer hvert år nye forsøgsplanter, fortrinsvis fra amerikanske universiteter, der om sommeren har en del folk ude i mere afsides liggende egne for at indsamle frø og planter. Det viser sig gerne at frø eller planter herfra er mere robuste, men den internationale nomenklatur er ikke rigtig slået igennem. Enkelte *Opuntia* har op til 8-9 synonymer, det vanskeliggør arbejdet. For eksempel hersker der stor uenighed mellem Curt Backeberg, Lyman

Sneen dækker næsten planterne. Kun enkelte *Opuntier* titter frem.

Benson og W. Hubert Earle. Hver har sin opfattelse. Det førte mig ind i en årelang diskussion med et par amerikanske plantesamlere om *Opuntia vulgaris* (korrekt *O.compressa*), der af mange omtales med gul blomst. Denne kaktus findes i øvrigt vildtvoksende i Europa. Desværre har jeg en *O.compressa* hvor blomsten er gul med rød midte. I Europa anerkendes den ikke som *O.compressa*, medens amerikanerne siger at der findes begge variationer og derudover en *O.compressa var microsperma*, som læserne kan se er problemerne store.

Akklimatisering og forsøg med nye planter kan give mange tab, men sandelig også store resultater. Udplantning af nyimporterede kaktus og andre sukkulenter skal helst ske tidligt om foråret, idet planterne gradvis skal tilpasse sig vort svage sollys og den ret høje luftfugtighed. Efter 5 måneders forløb er en vis tilpasning forekommet og nu kommer den værste periode. Disse planter må beskyttes med et tag af plastik eller glas for at holde regn og sne ude. Hele den kommende vinter iagttages planterne, og den laveste nattemperatur noteres op, enkelte dør allerede ved minus 10 grader, andre har fortsat væksten, men lever stadig. De sidstnævnte får en glaskuppel over sig, og kort tid efter skrumper de ind og går i dvale. Efter min opfattelse er der nu indkodet nogle data i plantens celler, for i 80 % af tilfældene går disse planter i vinterdvale på samme tid næste vinter.

Det har moret mig at konstatere, at for eks. *Agave americana* tåler først ned til minus 11 grader, forudsat den holdes helt tør og placeres under et halvtag med fuld luft. Derimod dør den ved minus 7 grader, såfremt den placeres i et uopvarmet drivhus med stillestående luft. Dette fænomen, kan også iagttages ved mange andre sukkulenter.

Af 100 % frostresistente agaver findes efter mine foreløbige forsøg kun 5 navnesorter, deraf er *Agave Utahensis* og dens var. de bedste. Polyploid, spontan eller eksperimentelt fremkaldt ændring af kromosomtallet, er blevet iagttaget de sidste år hos en del planter. Ved visse planter fremkalder jeg det selv, ved brug af visse giftstoffer og røngten, og har man mulighed for også at bruge radioaktiv bestråling, er det det bedste. Det gøres udelukkende for at frembringe bedre, mere hårdføre og smukkere planter. 95 % ser forfærdelige ud, men 5 % er ret værdifulde.

Dette sker dog også rent spontant i naturen, nærmest for at planten får en chance for at overleve de voldsomme forandringer, der sker. Luftforureningen må have en vis indvirkning på cellerne, men denne opfattelse er min egen. Såfremt min teori er rigtig, har vi måske forklaringen på den stigende ungdomskriminalitet (undskyld dette sidespring). I hvert fald indvirker den tydeligt på mange planter. For eksempel mistede jeg de første vintre mange kaktus. Da vi nærmede os foråret, tørrede de mere og mere ind for til sidst at smuldre helt væk. Der skete såmænd det ganske enkle, at nedfaldet af svævestøv og afbrændingsprodukter fra overflyvende jetmaskiner (Kastrup Lufthavn) lagde sig på kaktusserne. Om foråret og med den stigende temperatur og solvarme, brændte disse fedtede stoffer sig fast i planternes spalteåbninger, og kaktusserne døde af kvælning. I dag klarer jeg det på den måde, at særlig ømfindtlige planter får et halvtag om vinteren, andre skylles en gang om måneden i vinterhalvåret med haveslangen. Brutalt, men virkningsfuldt.

Til slut en kort bemærkning: Det kan i dag oplyses, efter 4 års forsøg, at en ny kaktus, ukendt blandt frilandskaktus, er fuldt ud hårdfør her i landet. Nemlig *Opuntia atrispina* fra Texas.

Georg A. Sydow,
Hovmålvej 79,
2300 København S.

Foto: Forfatteren.

Fortsættes med en kort, alfabetisk gennemgang af alle frostresistente kaktus med kommentarer.

Danske importregler

i forbindelse med ferierejser

Det bliver til stadighed mere og mere almindeligt nutildags at rejse sydpå i ferien. Når dertil kommer at flyverejserne prismæssigt er blevet meget overkommelige, rykker flere og flere lande indenfor den radius, der kan nås med almindelige charterrejser. Det bliver således muligt at besøge lande, der tidligere syntes meget fjerne. Med disse udvidede rejsemuligheder, bringes turisten også til områder, hvor vegetationen er helt afvigende fra, hvad vi kender, og hermed øges lysten til at indsamle planter og tage disse med hjem.

Da mange på et eller andet tidspunkt har fået at vide, at det er forbudt at indføre planter her til landet, opgiver de fleste på forhånd og lader planterne blive, hvor de er. Andre kan ikke forlige sig med denne tanke og skjuler derfor planterne bedst muligt i bagagen og får ofte på denne måde planterne med ind i Danmark.

Dette er imidlertid helt unødvendigt. Ved nærmere gennemgang af »Landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 302 af 6. august 1968, og tilføjelse af 10 april 1970« fremgår det tydeligt, at nok findes der et generelt forbud mod indførsel af planter til Danmark, men der er tillige mulighed for fri import på visse områder.

Hensigten med denne lov er at forhindre indslæbning af nye plantesygdomme og skadedyr, der kan være farlige for de kulturer, man dyrker i landbrug, gartneri og skovbrug. I bekendtgørelsen nævnes en lang række forhold der skal iagttages under de varierende forhold. Disse har imidlertid kun i ringe grad betydning for den almindelige turist. Det, denne skal have for øje, er specielt de 15 punkter, anført under bilag H: »Fri indførsel«.

1. Afskårne grene, blade og blomster til dekorsations formål (med undtagelse af afskårne roser, nelliker og chrysanthemum).
2. Akvarieplanter.
3. Sterile kulturer af orkidéfrø indeholdt i beholdere af glas og lignende.

4. Osmundarødder, frisk spagnum og renlav (»islandsk mos«).
5. Spagnum uden iblanding af kulturjord.
6. Champignonmycel.
7. Frø (med undtagelse af de i bilag D nævnte frøarter).
8. Frisk frugt (med undtagelse af de i bilag G nævnte frugter).
9. Friske grønsager (undtagelse af de i bilag G nævnte grønsager).
10. Blomsterløg og blomsterknolde i samlet mængde indtil 3 kg, og som er beregnet til privat brug.
11. Afskårne roser, nelliker og chrysanthemum, der i små mængder medføres af rejsende som håndbagage.
12. Potteplanter som ikke er bestemt til salg eller udplantning, men som indføres som flyttegods eller som håndbagage.
13. Alle friske frugter, der i små mængder medføres af rejsende som håndbagage.
14. Alle friske grønsager (med undtagelse af kartofler), der i små mængder medføres af rejsende som håndbagage.
15. Vilde, urteagtige plantearter indsamlet i naturen.

Her er det især punkterne 2, 10, 12 og 15, der kan være af interesse, og som stort set tillader rejsende at indføre de planter, der kan være af betydning for den almindelige amatør. De enkelte punkter taler tydeligt for sig selv. Dog skal der gøres en kommentar til punkt 15. Bemærk der står: »vilde, urteagtige plantearter«. Heraf følger, at det ikke er tilladt at indføre »vedplanter«, altså buske og træer. Med disse oplysninger vil jeg ønske alle vore medlemmer en rigtig god rejse sydpå, hvorfra de nu med god samvittighed kan hjembringe planter som erindring.

Frans Laursen.

Nogle småeksperimenter

med gødningstilførsel til kaktus

Et tilbagevendende spørgsmål mellem kaktusvenner er følgende: Hvad skal jeg gøde mine planter med, og hvor meget skal de have af midlet for at vokse, trives og blomstre?

At svare herpå med en universalrecept er umulig, da man for at kunne give en korrekt gødningsplan må kende forholdene, hvorunder planterne står, deres lys- og varmekonforhold, jordens indhold af næringsstoffer, jordens pH-værdi og meget, meget mere. Spørger man eksperter til råds og måske synes, man får et råd eller svar, der ikke rigtigt tilfredsstiller én, da er det netop fordi eksperter ikke alene må kende forholdene, hvorunder spørgerens planter står, men ligefrem skal have tid til at indleve sig i disse forhold og følge planterne i nogen tid.

Da vi selv, min kone og jeg, ofte har stået lidt rådvild i dette gødningssspørgsmål, og da de vi har spurgt til råds, af ovennævnte grunde ikke har kunnet give tilfredsstillende svar, besluttede vi i det tidlige forår 1972 at gøre et par småeksperimenter, for at se hvad vore planter kunne konsumere af gødningsstoffer, og hvad de voksede bedst ved.

Vi udtog 48 småplanter i størrelsesordenen: 1,3 cm i diameter til 3,0 cm i diameter, altså kun planter i alderen få måneder til ca. 1 år.

Planterne blev ordnet i fire grupper: A, B, C og D. I hver gruppe satte vi 12 stk. planter, der bestod af følgende: 2 stk. *Lobivia hertriciana*, 2 stk. *Lobivia allegraiana*, 2 stk. *Denmoza erythrocephala*, 2 stk. *Homalocephala texensis*, 2 stk. *Thelocactus hexodrophorus*, 1 stk. *Cereus* sp. og endelig som nr. 12, 1 stk. *Ferocactus* sp.

Den 12. marts anbragte vi de små planter, hver plante i sin potte, i et par store plasticbakker med sphagnum, to grupper i hver bakke og tydeligt mærket med gruppens bogstav. De små planter fik den bedst mulige placering, hvad sol, lys og varme angår. De blev anbragt i vores lille drivhus i haven, hvor de blev skygget når dette var påkrævet, såvelsom

de blev båret ud i den direkte sol og varme, såsnart vejret tillod dette, altså under de bedste forhold, vi kunne skaffe dem.

Hver gruppe blev nu fra dato fodret med hver sin gødningsblanding.

Gruppe A blev gødet med en i handelen værende blandingsgødning »Ami« til havebrug.

Gruppe B blev gødet med en speciel kaktusgødning: »Kaktiflor«.

Gruppe C fik udelukkende *superfosfat og kali*.

Gruppe C stod som en slags kontrolgruppe og fik samme gødningstilførsel, som vi hidtil havde brugt til vore planter. Denne gødning bestod af superfosfat, kali, lidt mangan- og jernsulfat, som vi vandede med ca. hver 14 dag sommeren igennem. Vi brugte 2 g pr. liter vand af superfosfat, ligeledes af kali, mangan- og jernsulfat kun en anelse.

Gødningen til grupperne A og B blev opløst i en liter regnvand, efter det på pakningen angivne mål, d. v. s. 5 cm³ »Ami« og »Kaktiflor«. Gødningen til gruppe C, superfosfat og svovlsur kali blev tilsat 1 liter regnvand med 2 g af hver slags.

Samtlige planter blev nu fra den første dag, 12. marts, vandet med hver sin opløsning, hver eneste gang de trængte til vand sommeren igennem. Nogle vil måske nu studse og udbryde: »Så ofte gødning, næsten daglig?« Hertil må svares, at planterne for det første er små og gerne må vokse, dernæst de gode lys- og varmekonforhold.

Alle planter fik målt deres diameter inden forsøgets start, så vi havde noget at rette os efter ved forsøgets afblæsning. Når vi brugte diameteren og ikke vægten, var det fordi vi ikke overkom det forøgede arbejde en korrekt vejning ville byde os. Personligt var vi fuldt tilfredse med vores målemetode, og den har da også givet os et godt fingerpeg til den fortsatte daglige pasning af vore planter.

Alle planter blev målt en gang om måneden og resultaterne blev alle bogført.

Alle planter blev målt sidste gang den 30. juli samme år, og resultaterne opsatte vi i nedenstående skema.

Da Lobivierne ifølge vor journal viste en afvigende vækst i forhold til de øvrige planter, delte vi skemaet op i Lobivia og Andre arter. Skemaets tre første rubrikker viser tilvæksten i cm af diameteren og denne tilvækst udtrykt i $\%$. De tre sidste rubrikker viser tilvæksten i volumen og ligeledes tilvæksten udtrykt i $\%$.

ganske åbenbart reageret på denne mere alsidige gødning, der ifølge deklarationen indeholder flere af mikronæringsstofferne.

I mindre samlinger kan det utvivlsomt betale sig at købe og gøde med en af de færdige kaktusgødninger, der findes i handelen.

Har man derimod en større samling, er man af økonomiske grunde nødt til at eksperimentere sig frem til en gødning man kan tillade sig at bruge, uden alt for store omkostninger. –

Oversigt over den opnåede tilvækst hos forsøgsplanterne:

	DIAMETER			VOLUMEN		
	Ved forsøgets begyndelse	Ved forsøgets afslutning	$\%$ tilvækst*)	Ved forsøgets begyndelse	Ved forsøgets afslutning	$\%$ tilvækst*)
Gruppe A »Ami«						
Lobivia	2,50 cm	3,50 cm	40 $\%$	8,17 cm ³	22,45 cm ³	175 $\%$
Andre arter	1,80 cm	3,00 cm	66 $\%$	3,06 cm ³	14,16 cm ³	359 $\%$
Gruppe B »Kaktiflor«						
Lobivia	2,55 cm	3,45 cm	35 $\%$	8,80 cm ³	21,33 cm ³	142 $\%$
Andre arter	1,65 cm	3,30 cm	100 $\%$	2,40 cm ³	18,80 cm ³	680 $\%$
Gruppe C Superf. Kali						
Lobivia	2,70 cm	3,50 cm	29 $\%$	10,30 cm ³	22,45 cm ³	118 $\%$
Andre arter	1,80 cm	2,85 cm	58 $\%$	3,06 cm ³	12,08 cm ³	245 $\%$
Gruppe D Almen gødet						
Lobivia	2,60 cm	3,35 cm	28 $\%$	9,22 cm ³	19,52 cm ³	111 $\%$
Andre arter	1,70 cm	2,70 cm	58 $\%$	2,56 cm ³	10,31 cm ³	303 $\%$

*) Den procentiske tilvækst af planterne beregnes ud fra deres størrelse ved forsøgets begyndelse.

Dette skema taler måske bedst for sig selv, men her er vore kommentarer.

Grupperne A, C og D ligger meget tæt på hinanden i tilvækst, dog ser det ud til at Lobivia i gruppe A har haft en bedre tilvækst end i de øvrige grupper. Dette skyldes muligvis, at gødningen »Ami« med sit større kvælstofindhold har bekommet dem vel, skadet dem har det i alt fald ikke, da alle blomstrede flittigt den følgende sommer 1973.

Gruppe B, der har fået den specielle gødningsblanding til kaktus »Kaktiflor«, ligger så afgjort i en klasse for sig, hvad tilvæksten angår hos »Andre arter«. Disse kaktus har så

løvrigt må det være en idé til vore handlende, selv at lave en speciel kaktusblanding, der kan sælges til en fornuftig pris, i stedet for at indføre den efterhånden ret så dyre blandingsgødning fra udlandet.

Vi har selv efter afslutningen af vort forsøg søgt at finde en egnet gødningsblanding og har prøvet os lidt frem. En betingelse for vort vedkommende var, at den skulle være vandopløselig, da den så ville blive nemmere at dosere. Det endte med, at vi fandt frem til en blanding, som vi gødede med resten af vækstsæsonen, d. v. s. fra ca. 15. august til ca. 1. oktober.

Dette var jo kun en kort periode, og egentlige forsøg eller eksperimenter kunne der ikke blive tid til, men vi fik indtryk af, at vore planter kunne lide vor blanding. Vi kunne se det på de mange små tegn, planterne altid viser, når man har øje derfor, f. eks. blankere udseende, mere og stærkere grønfärvning o. l. Hvis andre har lyst til at forsøge sig med denne blanding følger sammensætningen her:

200 g Mono-Kaliumfosfat

50 g svovlsur Ammoniak

10 g Substral Mikronæringsstoffer

De enkelte dele opløses i en liter vand, og af denne koncentration brugte vi ca. 5 cm³ pr. liter vandingsvand, hver gang vi vandede. Her bedes man lægge mærke til, at vi havde en god eftersommer med megen sol, samt at vore planter står i drivhus med gode lys- og varme-forhold. I stuesamlinger må der nok gås lidt mere varsomt til værks med doseringen.

Mono-Kaliumfosfat indeholder 22 % fosfor og 28 % kalium, altså en blandingsgødning helt uden kvælstof. Svovlsyre Ammoniak er reaktionssænkende.

Substral Mikronæringsstoffer indeholder: 4,6 % Fe (jerngødning), 2 % Mn (Mangangødning), 1,4 % Cu (kobbergødning), 0,9 % Zn (zinkgødning), 0,1 % Co (koboltgødning), 0,1 % B (borgødning), 0,04 % Mo (molybdængødning). Diverse gødninger er indkøbt på Grønttorvet i København, men kan sikkert hjemtages af diverse handlende i portioner på, for Mono-Kaliumfosfatens vedkommende 5 kg. Substral Mikronæringsstoffer i afmålte poser à ca. 16 kr. Vi håber disse eksperimenter kan give andre et fingerpeg samt blod på tanden til at prøve sig frem med disse og andre gødningsblandinger.

Måske vi kan få en af vore videnskabeligt uddannede medlemmer til at opstille en ikke for indviklet forsøgsrække, som vi selv kan udføre, evt. således at flere medlemmer er fælles om en forsøgsrække, og hver især laver sin lille del deraf, således at ingen bliver belastet mere end hun/han orker.

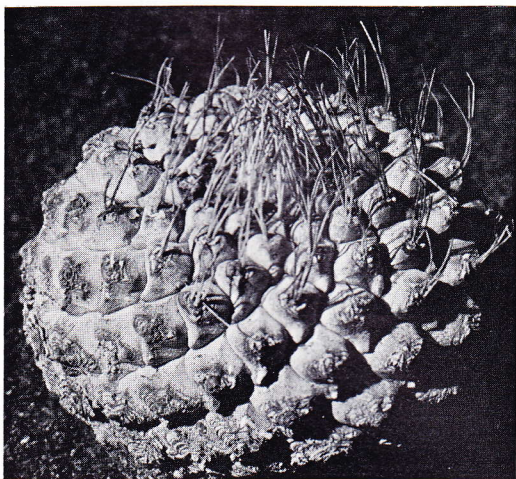
*Martha og Otto Forum Sørensen
Viemosebro 14, 2700 Brønshøj*

Strombocactus disciformis, Britten & Rose

Hjemsted: Mexico omkring Hidalgo.

Denne noget ejendommelige plante, ribberne er så at sige opløst i rhombiske vorter, har ry for at være vanskelig. Med lidt omtanke er planten imidlertid ikke vanskeligere, end at

Foto: Per Sepstrup.

man kan få en hel del fornøjelse ud af den og til og med få den til at blomstre med sine 3-4 cm store hvidliggule blomster. Hvis det som den her viste plante drejer sig om en importplante, så sørg for at plantesubstratet indeholder ingen eller kun meget lidt humus og vand kun på varme dage. Noget billigere end importplanter er naturligvis frøplanter. Da planten imidlertid hører til de meget langsomtvoksende og tilmed har roerod, gør man klogt i at pøde. Eftersom selv de små kimplanter er langsomme vokseres gøres det bedst på en Echinopsis hybrid, og senere podes den så over på en langsomtvoksende Trichocereus, idet Echinopsis ikke er noget holdbart underlag. Her er Tr. pachanoi eller Tr. macrogonus de bedste, idet disciformis betyder skiveformet, og det skrive- eller diskosformede går unægteligt af den, hvis underlaget er for hurtigtvoksende, og man er så lige ved at få en hel ny plante nemlig en »Strombocactus cylinderformis n. n.«.

Peter Brandt Pedersen

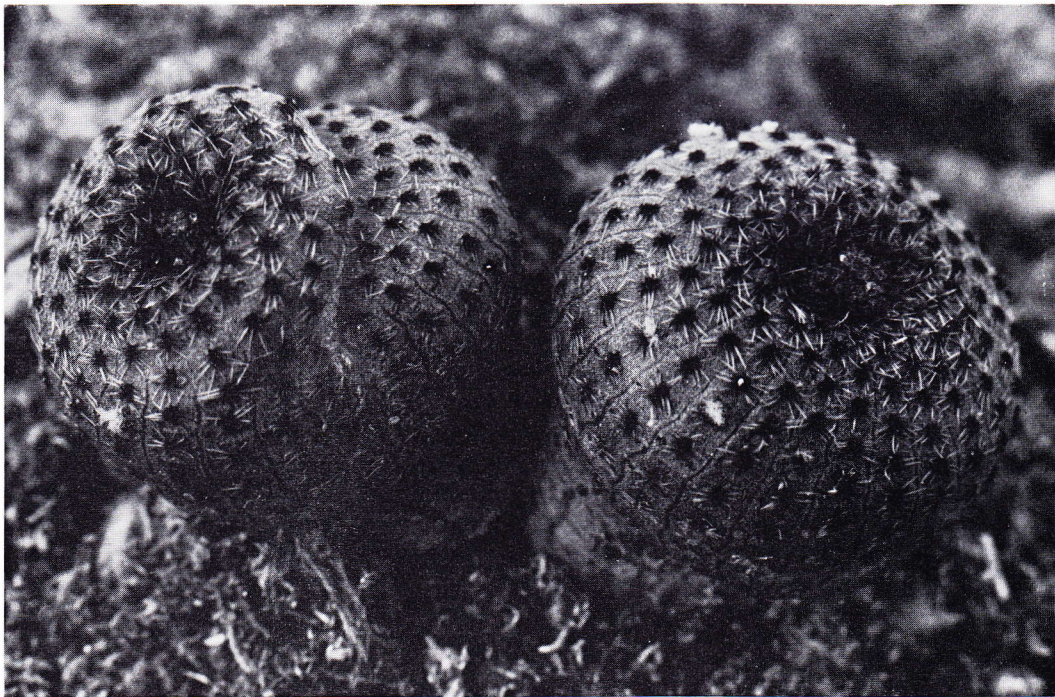

Foto: Kjeld Christiansen.

Frailea phaeodisca, Speg.

(syn. *Frailea pygmaea* var. *phaeodisca* (Speg.) Ito.)

Hjemsted: Fra det sydlige Brasilien til Uruguay.

Blandt gartner Bent Jørgensens mange smukke importplanter fra Brasilien var der foruden mange Übelmannia'er (se januarnummeret), Discocactus, Pilesocereus, Micranthocereus og meget andet godt, en hel del Frailea'er, hvor især denne art faldt i øjnene. Den hører ikke til giganterne i kaktusverdenen, idet den kun bliver op til 3-4 cm (i kultur vel noget mere?), men den er særdeles iøjnefaldende med sit brungrønne plantelegeme prydet med små hyalinhvide torne. Planten vokser uhyre let omend ikke særlig hurtigt ved samme behandling som

f. eks. for Notocactus. Problemet med Fraileae i kultur går i al sin enkelthed ud på, hvordan man får planten til både at trives godt og så også at blomstre. Den har nemlig nogle ganske nydelige 3-4 cm store gule blomster. Nu trives Frailea altså bedst i halvskygge, og blomsten åbner sig kun i solrigt, varmt vejr! Heldigvis er blomsten kleistogam og kan altså danne frugt uden at åbne sig ligesom vor hjemlige martsviol (*Viola oderata*). På denne måde kan man med blot én plante hurtig få sig nogle dubletter, idet Fraileafrø spirer hurtigt og let, når blot ikke frøet får lov til at ligge for længe.

Peter Brandt Pedersen

Botaniske udtryk og navne

På de følgende fire sider fortsættes oversigten over botaniske udtryk og navne, som vi begyndte på i januar-nummeret. Når disse fire sider anbringes midt i bladet, er årsagen, at vi vil gøre det muligt for medlemmerne at udtage siderne og samle dem, så man til sidst får en hel ordbog.

CALCAREUS, A, UM, = 1) kalkagtig, 2) kalkyndende.

CALCEIFORMIS, E, = skoformet.

CALLI -, = smuk, smukt.

CALLIANTHUS, A, UM, = med smukke blomster.

CALLISTUS, = meget smuk.

CALLOSUS, A, UM, = brusket, tykhudet.

CALO -, = smuk.

CALOCOMUS, A, UM, = smukt håret, toppet.

CALODICTYON, A, UM, = med smuk netformet tegning.

CALOMELANUS, A, UM, = smuk sort.

CALOPHYTUS, A, UM, = en smuk plante.

CALOSTROTUS, A, UM, = dannende et smukt tæppe.

CALOXANTHUS, A, UM, = med smuk gul farve.

CALVUS, A, UM, = skaldet, uden fnok, hår.

CALYCIFORMIS, E, = bægerformet.

CALYCOSUS, A, UM, = med stort bæger.

CALYCVLATUS, A, UM, = forsynet med yderbæger.

CALUPTRA, Æ = dække, hætte, bæger eller krone, når det falder af som et låg.

CALYMMANTHIUM, n = Cactaceae, de inderste blomsterdele er lukkede som en kappe.

CALYX, YCIS, m = bæger, blosterets yderste kreds.

CAMPANIFLORUS, A, UM, = med klokkeformet blomst.

CAMPANULATUS, A, UM, = klokkeformet.

CAMPESTRIS = voksende på marker, sletter.

CAMPHORATUS, A, UM, = duftende som kamfer.

CAMPTO -, = krum.

CAMPTOTRICHUS, A, UM, = krumhåret, krumbørstet.

CAMPYL -, = krum -.

CAMPYLOCARPUS, A, UM, = krumfrugtet.

CANALICULATUS, A, UM, = rendeformet, med en fure, som i bladene på nogle Aloe.

CANARIA, = kanariegul.

CANARIENSIS, E, = fra de Kanariske Øer.

CANCELLATUS, A, UM, = gitret, om en overflade med gitterformet ordnede ribber.

CANDELABRUM, I, = kandelaber.

CANDENS = skinnende hvid.

CANDIDUS, A, UM, = skinnende hvid.

CANESCENS = gråagtig.

CANUS, A, UM, = går.

CAPENSIS, E, = fra Kap.

CAPILLACEUS, A, UM, = hårformet, om et langt, særdeles tyndt legeme.

CAPILLIPES, = hårstillet.

CAPITATUS, A, UM, = hovedformet, forsynet med hoved.

CAPITALUM = hoved, en rundagtig blomsterstand, med kort akse og siddende eller yderst kortstilkede blomster.

CAPNOIDES, A, UM, = røgagtig, røgfarvet.

CAPREOLATUS, A, UM, = forsynet med slyngtråde, klatrende ved hjælp af slyngtråde.

CAPRICORNIS, E, = med bukkehornlignende dele.

CAPSULA, Æ, = kapsel, frugt.

CAPUT, n, = hoved, d.v.s. rodhoved, en kort skælklædt jordstængel, som sidder ovenpå en pælerod.

CAPUT - MEDUSA, = Medusa - hoved.

CARALLUMA, f = Asclepiadaceae.

CARDIO = hjerte, hjerteformet.

CARIBÆUS, A, UM, = fra Kariberne.

CARINA, Æ, = kølen, båden, kaldes de to nederste blade af ærteblomsternes krone, hvis plader er sammenvoksede.

CARINATUS, A, UM, = kølformet.

CARINIFERUS, A, UM, = med køl.

CARMINATUS, A, UM, = karminrød.

CARNATUS, A, UM, = kødet, kødagtig.

CARNEGIA, f = Cactaceae, efter A. C. Carnegie i U.S.A.

CARNEUS, A, UM, = kødfarvet.

CARNOSIFLORUS, A, UM, = med kødet bloster.

CARNOSUS, = kødet.

CARPUS, A, UM, = i sammensatte ord henvisende til frugten.

CASSUS, A, UM, = tom, gold.

CASTANEUS, A, UM, = kastaniebrun.

CASTELLANOSIA, f = Cactaceae, efter den argentinske botaniker A. Castellanos.

CASTUS, A, UM, = ømtålelig ved berøring.

CATAMARCENSIS, E = fra Catamarca i Sydamerika.

CATENATUS, A, UM, = kædeformet.

CATENULATUS, A, UM, = kædeformet.

CAUDA, Æ = fjerformet griffel.

CAUDATUS, A, UM, = med fjerformet griffel.

CAUDEX = plantens aksestystem.

CAUDICIFORMIS, E, = stammeformet.

CAULESCENS = stængelskydende, stængel.

CAULIS = stængel.

CAUSTICUS, A, UM, = sviende, ætsende.

CAUTICOLA = voksende på klipper.
 CAVERNICOLA = voksende i grotter.
 CAVERNOSUS, A, UM, = hullet, med hulheder.
 CAVUS = hul.
 CELSIA = efter prof. O. Celsius, Upsala.
 CENTETERIUS, A, UM, = pren, hentyder til tornene hos Echinocactus.
 CENTRALIS, E, = midtstillet.
 CENTRICIRRHUS, A, UM, = hårlok, frynse hos Echinocereus c. midttorn.
 CENTRIFUGALIS, E = midtpunktflydende kaldes en blomsterstand, når de indre blomster udvikles før de ydre (eller nedre).
 CENTRIPETALIS, E, = midtpunktsøgende, når de ydre blomster udvikles før de indre.
 CENTROTUS, A, UM, = pigget, stivbørstet.
 CEPHALIUM = stammehoved, en ejendommeligt stærkt filtbeklædt dannelse på eller ved toppen af visse kaktus.
 CEPHALOCEREUS, m = Cactaceae, søjlekaktus med en kraftig hårbeklædning, især nær toppen.
 CEPHALOIDES, A, UM, = hovedformet.
 CEPHALUM, I = hoved.
 CERACEUS, A, UM, = med voksagtig blomst.
 CERASINUS, A, UM, = kirsebærfarvet.
 CERATOIDES, A, UM, = hornlignende.
 CEREIFORMIS, E, = lignende Cereus.
 CEREUS, m = Cactaceae, søjlekaktus, betyder vokskarte, fakkell.
 CERIFER, A, UM, = voksførende, vokset.
 CEROPEGIA, f = Asclepiadaceae, hentyder til blomsterstandens lighed med en mangearmet vokskarte.
 CERVICARIUS = havende en nakke.
 CERVICORNIS, E = med dele der ligner et gevir.
 CHAMAE = ved jorden.
 CHAMAECEREUS, m = Cactaceae, den jordliggende Cereus.
 CHARIANTHUS, A, UM, = med elegante blomster.
 CHARTACEUS, A, UM, = papirsagtig.
 CHASMANTHUS, A, UM, = med vidt åbne blomster.
 CHEIROPHORUS, A, UM, = med håndformede dele.
 CHLORA, Æ = grønlig, hentyder til blomstens farve hos nogle arter.
 CHLOROPHYLLUM, I = bladgrønt.
 CHLOROPHYTUM, I = hentyder til den smukke grønne farve.

CHROOSEPALUS, A, UM, = med farvede bægterblade.
 CHRYS-, = guld-, guldgul.
 CHRYSANTHUS, = med gule blomster.
 CHRYSSEIDES = gylden yderside.
 CHRYSSEUS = gylden.
 CHRYSOTES = dyb gul.
 CHRYSOLORUS, A, UM, = gyldenbræmmet.
 CHRYSOTRICHUS, A, UM, = med gyldent hår.
 CHYLOCARPUS, A, UM, = med saftig frugt.
 CIBARIUS, A, UM, = spiselig.
 CICATRICATUS, A, UM, = arret, skrammet, hidrørende fra affaldne dele.
 CICONIUS, A, UM, = langnæbet.
 CILIATUS, A, UM, = randhåret.
 CILLIOLATUS, A, UM, = svagt eller fint randhåret.
 CIMICINUS, A, UM, = lugtende som væggetøj, som Ceropegia cimiciodorus.
 CINCINNATUS, A, UM, = med krøllede hår.
 CINCTUS, A, UM, = omgivet, omgjordet.
 CINERACEUS, A, UM, = askegrå.
 CINNABARINUS, A, UM, = zinnoberrød.
 CINNAMOMEUS, A, UM, = kanelbrun.
 CIRCINANS = dannende kreds, spiral.
 CIRCUMSCISSUS, A, UM, = omkringskåret.
 CIRCUMSCRIPTUS, A, UM, = omskrevet af en skarp grænselinie, ofte af en anden farve.
 CIRRHATUS, A, UM, = med slyngråde.
 CIRRHUS, I = slyngråd, frynse.
 CIRRIFER = med slyngråde.
 CISSUS = hentyder til lighed med vedbend.
 CITRATUS, A, UM, = citronduftende.
 CITREUS, A, UM, = citrongul.
 CITRINIFLORUS, A, UM, = med citrongule blomster.
 CLANDESTINUS, A, UM, = skjult, hemmelig om bestøvningen hos blomster, der kun har rudimentære eller ingen kronblade, små støvdragere, reduceret støvvej og undertiden næppe udviklet støvfang.
 CLAUSUS, A, UM, = lukket, tætsluttende.
 CLAVATUS, A, UM, = kølleformet.
 CLAVIGER, A, UM, = med køllelignende organer.
 CLEIO = lukket.
 CLEIOSTOMUS, A, UM, = med lukket mundsvælg.
 CLEISTOCACTUS, m = Cactaceae, lukket, hentyder til at blomsterne ikke lukker sig op.

CLEISTOGAMUS, A, UM, = skjult ægteskab, lukkede blomster kan udvikle spiredygtige frø.

CLIVORUM = voksende på skråninger.

CLYPEATUS = skjoldformet.

COAHUILENSIS = fra Coahuila i Mexico.

COARCTUS = sammenkneben, indsnævret.

COCCINELLIFER = bladlus, på Opuntia kendt som cochenillelus. Bruges til udvinding af en smuk rød farve.

COCCINEUS = skarlag.

COCHABAMBENSIS = fra Chochabamba, Bolivia.

COCHEMIA, f = Cactaceae, navnet stammer fra en uddød indianerstamme i Kalifornien.

COCHLEARIFORMIS = skelignende.

COELESTINUS = himmelblå.

COERULESCENS, A, UM, = blålig.

COELOSPERMUS, = hulkernet.

COGNITUS, A, UM, = kendt, prøvet.

COLCHANUS = fra Colcha, Bolivia.

COLLATERALIS, E, = sideliggende, sidestillet.

COLLINUS, A, UM, = voksende på små bakker.

COLONENSIS = fra Colonia, Mexico.

COLORADORA, f = Cactaceae, efter staten Colorado i U.S.A.

COLORATUS, A, UM, = farvet.

COLPODES, COLPOIDEUS, A, UM, = hvælvet eller fordybet.

COLUBRINUS, A, UM, = slangeagtig.

COLUMBARIUS og -BINUS, A, UM, = duefarvet, duelignende.

COLUMNA, Æ = søjle, støtte.

COLUMNARIS, E = søjleformet.

COMA, Æ = bladdusk, en samling af tomme dækblade i spidsen af en blomsterstand.

COMONDUENSIS = fra Comondu, Mexico.

COMMUNIS, E = fælles, almindelig.

COMMUTATUS, A, UM, = forandret, forvekslet.

COMMUTABILIS, A, UM, = foranderlig.

COMOSUS, A, UM, = tæt håret, forsynet med bladdusk.

COMPACTUS, A, UM, = tæt voksende.

COMPLICATUS, A, UM, = sammenfoldet.

COMPOSITAE = de kurveblomstrede.

COMPRESSUS, A, UM, = sammentrykt, fladtrykt.

COMPTUS, A, UM, = ornamenteret, smykket.

COMUS, I, = festligt optog.

CON-, COM-, COL-, COR-, CO-, = 1) sammen med, 2) ens-

CONCATENATUS, A, UM, = sammenlænket.

CONCAVUS, A, UM, = indhælv.

CONCOLOR = ensfarvet.

CONCINNUS, A, UM, = smuk, smagfuld.

CONCRETUS, A, UM, = sammenvokset.

CONDENSATUS, A, UM, = sammentrængt.

CONFERTUS, A, UM, = sammentrængt, fyldt.

CONFLUENS = sammensmeltet, sammenblandet, når nabodele ved berøringsfladen går således over i hinanden eller delvis vokser sammen, at de synes at danne et hele.

CONFORMIS, E, = ligedannet.

CONFUNIS = beslægtet med.

CONFUSUS, A, UM, = sammensmeltet, sammenblandet.

CONGESTUS, A, UM, = sammenhobet.

CONGLOMERATUS, A, UM, = sammenklumpet, mest om mindre dele.

CONGLUTINATUS, A, UM, = sammenklæbet.

CONICUS, A, UM, = kegleformet.

CONOPHYTUM, = Aizoaceae, kegleplante, to blade er ofte sammenvoksede til en kegle.

CONJOGATUS, A, UM, = forenet, om to dele, der umiddelbart eller ved andre er i sammenhæng med hinanden.

CONNEXUS, A, UM, = sammenknyttet.

CONNIVENS = sammenstødende.

CONOIDES, A, UM, = kegleformet.

CONOTHELE, A, UM, = kvindebryst, hentyder hos Thelocactus c. til udseendet af vorterne på stængelen.

CONSANGUINEUS, A, UM, = beslægtet.

CONSIMILIS, E, = lignende en anden.

CONSPERSUS, A, UM, = bestrøet med fjerntstående dele.

CONSPICUUS, A, UM, = iøjnefaldende.

CONSTRICUS, A, UM, = sammensnøret.

CONTINUUS, A, UM, = 1) uafbrudt, 2) liggende i samme linie.

CONTORTUS, A, UM, = snoet.

CONTRACTUS, A, UM, = sammentrukket.

CONVERGENS = modrettet, når flere nær ved hinanden stående dele med deres spidser er rettet mod hinanden.

CONVEXUS, A, UM, = opadvælvet.

CONVOLUTUS, A, UM, = sammenrullet som et kræmmerhus.

COPIAPOA, Æ, = Cactaceae, efter provinsen Copiapo i Chile.
 COPIOSUS, A, UM, = fyldig.
 COPTONOGONUS, A, UM, = med stødt, såret kant.
 COQUIMBENSIS, E, = fra Coquimbo i Chile.
 CORACINUS, A, UM, = sort som en ravn.
 CORALLINIFORMIS = koralagtig.
 CORALLINUS, A, UM, = koralrød.
 CORDATUS, A, UM, = hjertedannet, om flade dele.
 CORDIGER, A, UM, = bærende hjerteformede organer.
 CORDOBENSIS = fra Cordoba, Argentina.
 CORIACEUS, A, UM, = læderagtig.
 CORNEUS, A, UM, = hornagtig.
 CORNICULATUS, A, UM, = med små hornlignende vedhæng.
 CORNUTUS, A, UM, = hornet.
 COROLLA, Æ, = krone, blosterets indre kreds.
 COROLLACEUS, A, UM, = kroneagtig.
 CORONA, Æ, = bikrone, bibloster, svælgkrans. Hos Passiflora er bikronen fremragende fra blomsterbunden.
 CORONANS = kronende, bekransende.
 CORONATUS, A, UM, = forsynet med bikrone, kronet.
 CORRUGATUS = rynket, indskrumpet.
 CORYOACTUS, m = Cactaceae, efter ing. T. A. Corry, Peru.
 CORTICOSUS, A, UM, = barket.
 CORTICOLA, A, UM, = voksende på bark.
 ORTICOSUS, A, UM, = tykbarket.
 CORYMBUS, I, = skærmfornende blomsterstand.
 CORYPHANTHA, f = Cactaceae, blomsterne sidder på plantens top.
 COSTA, Æ, = ribbe, en fremspringende linie eller kant, der løber hen ad en plantedel.
 COSTARICENSIS = fra Costa Rica.
 COSTALIS, E, = ribbet.
 COTYLEDON, f = Crassulaceae.
 COTYLEDON, ONIS = frøblad, kimblad.
 COTYLOIDES, A, UM, = skålformet.
 CRASSI-, = tyk-.
 CRASSULA, f = Crassulaceae, tykblad.
 CRASSUS, A, UM, = tyk.
 CRATERIFORMIS, E, = krater, bolle, kumme.
 CREBER, BRA, BRUM, = tætstående.
 CREBRISPINUS, A, UM, = tætornet.

CRENATUS, A, UM, = rundtakket, (om bladranden).
 CREPIDOTUS, I, = tøffel, sko, sandal.
 CREPITANS, = raslende, skraldende.
 CRETACEUS, A, MU, = kridhvid, kridagtig.
 CRIBROSUS, A, UM, = siformet, med mange små huller.
 CRINITUS, A, UM, = langhåret, med lange stive hår ligesom en manke.
 CRISPATUS, A, UM, = fint, eller svagt kruset.
 CRISPUS, A, UM, = kruset.
 CRISTATUS, A, UM, = kammet, med hane-kamlignende dele.
 CROCATUS, A, UM, = safrangul.
 CROTON, m = Euphorbiaceae, hentyder til frøets lighed med en stor fårelus.
 CRUCIATUS, A, UM, = korsstillet.
 CRUSIFER, A, UM, = korsbærende.
 CRUENTUS, A, UM, = blodrødpletet.
 CRUMENATUS, A, UM, = med pungformede dele.
 CRUSTATUS, A, UM, = skorpet.
 CRYPTOCARPUS, A, UM, = med skjult frugt.
 CRYPTOCEREUS, m = Cactaceae, epiphyllumlignende led, cereuslignende blomster.
 CRYSTALLINUS, A, UM, = krystalagtig.
 CTENOIDES og -IDEUS, A, UM, = kamagtig, kamformet.
 CUCURBITA, f = Crucubitaceae, lignende runde agurker.
 CULTUS, A, UM, = dyrket.
 CUMANENSIS, E, = fra Cumana i Venezuela.
 CUMARINA, f = Cactaceae, den tørrede plante lugter af cumarin.
 CUMULATUS, A, UM, = hobet.
 CUNEATUS, A, UM, = kileformet.
 CURTIDENS = med korte tænder.
 CUPREUS, A, UM, = kobberfarvet.
 CURASSARICUS = fra Curacao.
 CURTUS, A, UM, = kort, afkortet.
 CURVATUS, A, UM, = krummet, bøjet.
 CURVI-, = krum-.
 CURVIDENS = krumtandet.
 CUSPIDATUS, A, UM, = fint tilspidset.
 CUYABENSIS = fra Cuyaba, Brasilien.
 CYANEUS, A, UM, = mørkeblå.
 CYANOIDES = mørkeblå.
 CYATHIFORMIS, E, = bægerformet.

Ved udsæd af frø

Mange kaktusdyrkere har med stærkt vekslende held udsået frø af kaktus og andre sukkulenter, for at få nye arter til en billig pris, og for at have den meget store glæde, det er at følge de fremspirende kimplanters vækst og udvikling.

For at få held med en sådan udsæd er noget af det væsentligste, at man har et velegnet sted at så frøene ud. Mine erfaringer siger, at noget af det bedste er at så ud i små potter af ler, der så anbringes indeni en større skumnylonpotte eller lignende, hvorover der anbringes en glasplade.

Som jord har jeg anvendt $\frac{3}{4}$ udvasket Robbedalegrus (Buxbaum skriver, at knuste mursten er et velegnet medium), og $\frac{1}{4}$ »Sami« pottemuld. Dette består hovedsagelig af spagnum, og har et højt indhold af fosfor og kali, men derimod næsten intet kvælstof. Endvidere er der målelige mængder af flere plantenæringsstoffer, samt et reaktionstal på 6,1. (Løbende kontrol på Hedeselskabets laboratorier garanterer herfor. Forhandles bl. a. af Ohlsens Enke, og de fleste Brugsforeninger).

Såvel jordbehandling som potter er før udsåningen blevet steriliseret i en bageovn ved 150°C i tre kvarter. Det skulle være lige så effektivt som kogning, og lugter ikke så slemt!

Ved såningen er potterne blevet fyldt næsten helt med en løs jordblanding og frøene fordelt øverst. Herefter er jorden banket let sammen ved at støde potterne let mod bordet, hvorved frøene også er kommet i tilpas kontakt med jorden. Der er flere fordele ved at anvende små potter frem for at så direkte på bunden af skumnylonpotten, bl. a. kan man ved vanding holde vandet på bunden af skumnylonpotten, hvorfra lerpotterne og jordblandingen så kan suge det op. Herved bringes der ikke uorden i frøene, som det ellers let kunne ske ved vanding direkte i potten, ligesom eventuelt overskydende vand let kan hældes bort. Endvidere kan man på potternes farve se, hvor fugtige de er, hvad der i høj grad er en hjælp ved bevarelse af en ensartet fugtighed ved de unge planter. Endelig er der den fordel, at man, i fald der skulle optræde mug eller andre skadelige organismer i en potte, sim-

pelthen kan fjerne denne, og derved standse angrebet, så det ikke breder sig til de øvrige udsåede arter.

Efter såning og den derpå følgende vanding lægges glaspladen over, og man har så kort efter en relativ luftfugtighed på 100 % omkring frøene. Når disse er spirede, kan man langsomt vænne de unge planter til en lavere fugtighed ved at hæve glaspladen mere eller mindre, og herved skabe en passende ventilation. Tilsidst kan pladen fjernes helt, men vandingen bør fortsat foregå ved at potterne selv suger vandet op. Også her viser der sig fordele ved de små potter, da spiringshastigheden er vidt forskellig arterne imellem. Således vil nogle arter spire efter få dages forløb, medens andre først efter flere uger. Da man ved såtidspunktet oftest ikke har kendskab til en arts spiringshastighed, har man, ved anvendelse af to eller flere skumnylonpotter mulighed for at flytte de hurtigst spirende arter sammen i en potte efterhånden som de spirer frem, således at disse tidligere kan vænnes til lavere luftfugtighed, og tabet af planter således formindskes.

Efter den her skitserede metode har jeg med stort held spiret frø af mange arter, og jeg kan anbefale metoden til andre, der eventuelt kunne tænke sig at prøve. *Frans Laursen*

Parodia andreae Brandt

Tillägg till min anmärkning över *Parodia andreae* Brandt i Kaktus nr. 2 1973, sista sidan:

Manuskriptet till denna anmärkning skickade jag den 11. Februari 1972 till NKS. Vid denna tidpunkt var *Parodia andreae* Brandt fortfarande en 'nom. nud.'. Denna art bedrevs sedan i November 1972 i 'Stachelpost', sidan 145. Så stämde alltså min anmärkning till *Parodia andreae* Brandt vid tryckningen inte längre.—

Anton Kessler
7000 Stuttgart 1
Elsterstaffel 11
BRD

Hvad er kaktus

Kortfattet indledning til artikelserie om kaktus-morphologi

Skønt vi har en fælles interesse: KAKTUS, er vi ikke alle botanikere i ordets egentlige betydning. Men kunne det ikke være morsomt at vide lidt om f. eks.:

Hvor befinder kaktus sig i plantesystematikken?

Hvor gammel er familien Cactaceae?

Hvordan er udviklingen indenfor familien?

og hvordan hænger udviklingen sammen med de økologiske forhold?

Mange andre lignende spørgsmål kunne stilles, og vi vil derfor i en artikelserie forsøge at rede nogle af trådene ud. Vi stiler artikelserien til de kaktusvenner, som p. gr. a. andre gøremål ikke har haft tid til at læse dybsindige, videnskabelige værker om planternes opbygning og virkemåde m. m.

Vi vil forsøge at ytre os i et ikke alt for tørt sprog; men på den anden side kan man ikke komme udenom de latinske betegnelser og navne, simpelthen fordi latin benyttes i fagbøger på alle sprog – og vi skal nok forsøge at oversætte. Selv nok så tysk- eller engelskyndige kan hurtigt blive træt af at læse botanik på disse sprog, når hvert tredje ord er latin, så måske kan vi hjælpe lidt her.

Det regnes i dag for sikkert, at familien Cactaceae opstod i slutningen af Miocæn, d. v. s. for 14–15 mill. år siden. Inden for overordenen de krumkimedede (Centrospermae), hvortil også hører vore hjemlige arter fra nellike-, hinde-, bæger- og skedeknæfamilierne, udvikledes hos visse planter sukkulens – evnen til at spare vand, og især slægterne Mesembryanthemum og Tetragonia fra familien Aizoaceae havde stort held hermed. Man regner med, at de ældste kaktus – Peireskia – er udviklet fra et sted i systemet nær Mesembryanthemum.

Lad os allerede på nuværende tidspunkt slå fast, at »sukkulente planter« ikke er en botanisk enhed. Sukkulens – evnen til at opbevare vand i særlige saftceller – er udviklet flere gange uafhængigt af hinanden inden for planteriget.

Sukkulente planter kan deles op i bladsukkulenter og stængelsukkulenter. *Bladsukkulens* findes f. eks. hos Agave, Aloe og Haworthia,

som alle, sammen med bl. a. græsser og løgplanter, er repræsentanter for de énkimbladede – Monocotyledones. *Stængelsukkulens* findes foruden hos Cactaceae hos bl. a. slægterne Euphorbia og Stapelia, som ikke er nærtbeslægtede, hverken indbyrdes eller med Cactaceae. Euphorbia er repræsentant for de søjleblomstrede, Stapelia for de tragtblomstrede, medens Cactaceae tilhører de krumkimedede.

Mange, både Stapelia og Euphorbia, kan til forveksling ligne kaktus, og først når de særprægede blomster kommer frem, bliver man klar over fejltagelsen. Hvorledes blomsterne iøvrigt er opbygget, vil blive behandlet i en senere artikel.

Ser man på den geografiske udbredelse må man komme til den slutning, at udviklingen af Cactaceae kun er sket i Amerika, idet alle kaktus, bortset fra enkelte Rhipsalisarter, som er fundet vildtvoksende i Afrika, i dag kun findes som naturlig plantevækst i Den nye Verden.

Hvorledes Rhipsalis er kommet til Afrika vides ikke med sikkerhed, men det er en udbredt opfattelse, at frø er blevet transporteret over Atlanten af fugle. Derimod er de Opuntiaarter, der ofte ses anvendt som levende hegn i Middelhavslandene, ikke vildtvoksende på disse kanter, men er indført efter Columbus' tid.

Kaktusfamilien Cactaceae deles op i 3 underfamilier: Peireskioideae, Opuntioideae og Cereoideae, hvor Peireskioideae er de udviklingsmæssigt mest primitive, og Cereoideae er de mest avancerede. Alle 3 underfamilier er nu levende, og har man i sin samling repræsentanter for dem alle, kan udviklingen følges således:

1. Blade.

Reduktion af blade er en avanceret karakter. Således har Peireskioideae store blade, hvor den største del af plantens assimilation foregår. Opuntioideae har stadig blade, men disse er meget reducerede, og falder oftest hurtigt af. Cereoideae mangler normalt helt blade, og assimilationen er helt overtaget af stænglens chlorophyll (grønkorn).

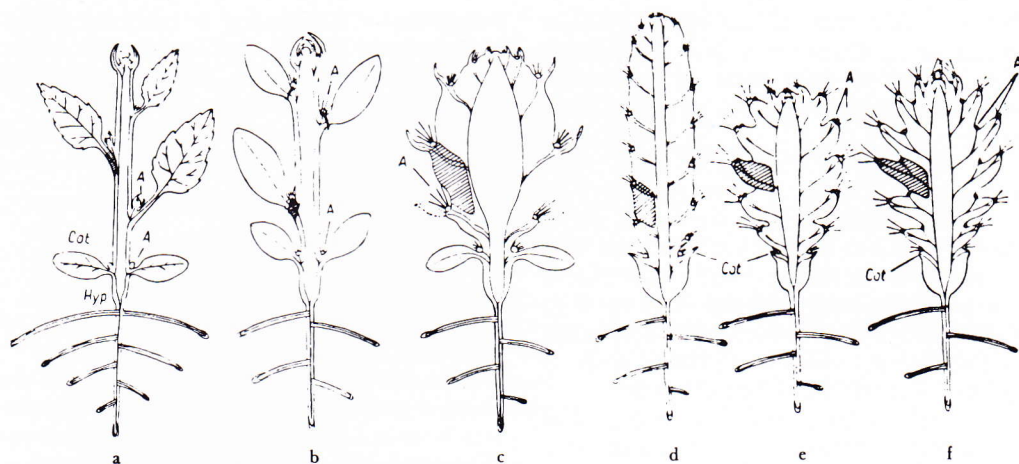

Fig. 1. Bladreduktion indenfor Cactaceae. a. grundtype for dicotyle planter, b. *Peireskia aculeata*, c. *Opuntia*, d. *Cereus*, e. *Thelocactus*, f. *Mamillaria*. Symboler: Cot = cotyledone (kimbladene), Hyp = hypocotylen (kimroden), A = axillarknopper (areoler).

Fra denne udviklingslinie er der dog flere undtagelser, f. eks. *Maihuenia* (en *Peireskioideace*), der helt mangler blade til trods for, at den ved andre karakterer er primitiv. Under *Cereoideae* kan rester af blade iagttages hos enkelte slægter: *Rhipsalis*, *Epiphyllum*, *Hylocereus*, *Pfeiffera*, *Achanthocereus* og *Nyctocereus*.

Bladforekomsten alene er således ikke i alle tilfælde nok til at man kan afgøre, hvilken underfamilie en given plante tilhører.

2. Frugtknude.

En sikrere metode er det, at se på frugtknuden, idet der her ikke forekommer en eneste undtagelse. *Peireskia* har den mest primitive frugt,

idet der ikke findes nogen frugthulhed. Frugtknuden er en fortykket grenende, hvor frøene sidder i griffelfoden. Hos *Cereoideae* finder man derimod en fuldt udviklet frugthulhed (se fig. 2). Udviklingen af frugten og de andre plantedele vil blive behandlet i senere artikler. *Cereoideae* er delt op i 3 grupper. Først møder vi epifytiske former under *Hylocactaceae* (f. eks. *Rhipsalis*, *Zygocactus* og *Epiphyllum*). Linien går herfra videre til *Hylocereae* (*Aporocactus*, *Selenicereus* m. m.) der ligesom den første gruppe har lufrødder; dog er der her udviklet tydelige ribber og mere runde stængler.

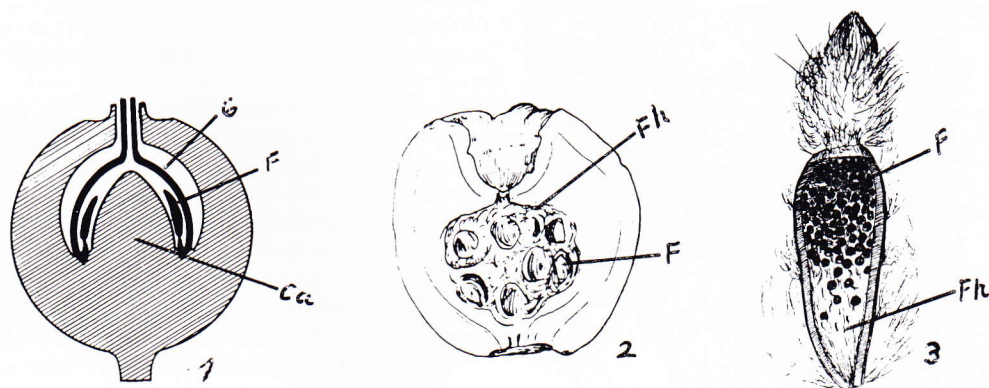

Fig. 2. 1) Frugt af *Peireskia veluta*. G: griffelfod. F: frø. Ca: centralaksekegle. Ingen frugthulhed. 2) Frugt af *Opuntia*. Fh: frugthulhed. F: frø. 3) Frugt af *Notocactus*. Fh: frugthulhed. F: frø. Stor frugthulhed som ses hos alle *Cereoideae*.

Hylocereae står som et mellemtrin mellem Hylocactaceae og Cereae som ikke er epifytisk og som vokser på mere tørre og frie steder. Herunder findes langt over 100 slægter (Cereus, Mamillaria o. s. v.).

Fra at være begyndt i Mellemamerika, synes udviklingen af Cereae at have delt sig i en nord- og en sydgående linie, således, at der er opstået 2 udviklingscentre. Fra disse kan man følge den videre udvikling, begge steder gående fra langstrakte til korte former. Den nordlige udvikling udmunder i Thelocactus, Coryphanta, Mamillaria m. m., mens den sydlige synes at toppe med Rebutia og Gymnocalysium.

At Mamillaria og Gymnocalysium er unge skud på udviklingsstammen, ses af det enorme artsantal de 2 slægter indeholder.

Oven på denne lidt bredere snak og kaktusudvikling vil vi i næste nummer starte på

morphologien. Morphologi er læren om plantelegemets ydre former, dets bygning set udefra uden hensyntagen til den cellulære opbygning. Som udgangspunkt har vi valgt roden.

Jens-Jørgen Jacobsen Peter Claes Rundblad

Tillæg til artikel över släktet Uebelmannia Buining

Uebelm. flavispina är emellertid beskriven i Succulenta (Holland) Januari 1973 sid 9 av Buining et Brederoo.

Uebelm. pseudopectinifera är beskriven som Uebelm. pectinifera Buining var. pseudopectinifera Buining i Kakteen und andere Sukkulenten (Tyskland) Mai 1972 sid 125.

Desutom beskrevs: Uebelm. buiningii Donald i Nat. Cac. and Succ. Journal of Great Britain 1968, p. 8.

*A. Kessler, Stuttgart
Medl.-nr. 581*

Oreocereus neocelsianus (Backbg.)

Foto: H. J. Mülller

Udseende: Mest fra grunden forgrenede planter, der bliver over 1 m høje. Legemsfarven er lysere til mørkere grøn, ofte også grågrøn. 8–12 cm's tykkelse opnår de enkelte skud af disse smukke planter.

Der er 10–17 stumpede ribber, der er hævet omkring areolerne. Det hvide hårklæde er meget tæt og tjavset sammenflettet og af 5 cm's længde. Randtorne ca. 9, stiv-sylformede og 2 cm lange. Der er 1–4 kraftige midtertorne, der kan blive indtil 8 cm lange. Alle torne er af forskellig kulør, fra lys-hornfarvet til rød.

Blomsten: Blomsterne kommer først i en anseelig alder. De er 9 cm lange og grumset-røde.

Kultur: I vore samlinger står der som regel mindre eksemplarer, som dog allerede udfolder deres smukke udseende. Større planter fås som importer, der nemt danner rødder. Plantesubstratet skal have god drænage og have en let lertilsætning. Fritudplantning kan anbefales. En forudsætning for skønhedsudfoldelsen er et lyst, solrigt og varmt ståsted. Overvintring: ved 10 grader og lys. Rodklumpen bør ikke udtørre helt, især ikke ved importplanter med nye rødder.

Hjemsted: Sydbolivia til Nordargentina. Ovenfor viste billede er taget i Jardin Exotique Monaco.

FOTO-KONKURRENCE

Et af formålene med denne konkurrence er at få de mange »amatør-fotografer« blandt Nordisk Kaktus Selskabs medlemmer i sving med kameraet i den kommende sæson. Meningen er, at konkurrencens emne opfattes i videste betydning, så rigtig mange får mulighed for at deltage i konkurrencen. Ellers må konkurrencen ses som et led i bestræbelserne for at indsamle billedmateriale til fremtidig brug i medlemsbladet »KAKTUS«. Det vil også blive undersøgt, om der er mulighed for at få de indkomne billeder udstillet på et senere tidspunkt. Måske i forbindelse med årsmødet, eller på anden måde i propagandøjemed for selskabet.

Konkurrencens regler er følgende:

1. Emnet: »Kaktus og andre sukkulenter«.
2. Alle NKS-medlemmer kan deltage i konkurrencen, dog undtaget professionelle fotografer og medlemmer af konkurrencens jury.
3. Konkurrencen udskrives i to grupper: A for sort/hvide billeder (mindste størrelse 13×18 cm.) B for farvediapositive (dias) mindste billedstørrelse 24×36 mm.
4. Deltagerne kan indsende op til 6 billeder i hver gruppe.
5. Billederne skal pakkes forsvarligt ind og sendes til: Kjeld Christiansen, Møllebakken 1, 3400 Hillerød.
6. Sidste frist for indsendelse af billeder er 15. september 1974.
7. Juryen består af følgende:
Cees Rijk van Ravens, kunstmaler/scenograf, NKR fjernsynet, Oslo.
Nilaus Jensen, overgartner, Botanisk Have, København.
Kjeld Christiansen, typograf, medlemsbladets redaktør.
8. Alle indsendte billeder tilfalder NKS, som dermed også får alle rettigheder til at publicere billederne. Indsenderens navn bliver i sådanne tilfælde nævnt sammen med billedet.
9. De indsendte billeder må ikke tidligere være publiceret.
10. Når juryens bedømmelse har fundet sted, vil vinderne af konkurrencen få skriftlig meddelelse herom, og navnene vil desuden blive bekendtgjort i medlemsbladet.
11. Juryen vil ved bedømmelsen lægge vægt på billedernes æstetiske (billedmæssige) og foto-tekniske kvaliteter. Desuden vil der gives tillægspoints for den afbildede plantes kvalitet – ikke nødvendigvis plantens sjældenhed.
12. Indsenderen skal til hvert billede vedlægge nogle oplysninger om den afbildede plantes navn, størrelse og alder, og lidt om kulturen. Eventuelle fejl i navngivningen af en plante vil ikke have indflydelse på bedømmelsen.
13. Indsenderne bedes skrive navn og adresse bag på de sort/hvide billeder (brug ikke kuglepen). Indsendere af farvedias vedlægger en seddel med navn og adresse, og hvert diapositiv mærkes med et nummer.
14. Ved at deltage i konkurrencen har indsenderen erklæret sig indforstået med konkurrencereglerne.
15. NKS udsætter følgende præmier:
 1. præmier i hver gruppe 100 danske kroner.
 2. præmie i hver gruppe 50 danske kroner.

MEDLEMMERNES HJØRNE

Jeg har modtaget medlemsbladet KAKTUS januar 1974, men jeg har tidligere skrevet til Odense, at jeg ikke har modtaget KAKTUS nr. 3 og 4 for 1973, uden at jeg har hørt noget angående dette.

Jeg synes, at det er en udmærket idé med den nye udformning af medlemsbladet og »Medlemmernes Hjørne«, men jeg synes også, at det var udmærket i det gamle blad med medlemslister. Her i Helsingborg findes sikkert flere medlemmer, som er interesserede i kaktus, og som man på denne måde kunne komme i kontakt med uden først at skulle gå over »Medlemmernes Hjørne«. Selv om vi måske ikke har nogle særlige kaktusproblemer, så synes jeg, at det kunne være morsomt at komme sammen med andre mennesker, som har samme interesse, og snakke kaktus.

Med venlig hilsen

*Frode Jørgensen,
Bjäregratan 4, 252 48 Helsingborg
Sverige*

Selv om vor sekretær har besvaret ovenstående brev direkte til brevskriveren, tillader vi os alligevel at bringe det her i bladet, idet det indeholder spørgsmål, som styrelsens medlemmer ofte bliver stillet overfor fra vore medlemmer. Som svar på det første spørgsmål kan kun siges, at der desværre i 1973 kun udkom et nummer af KAKTUS, og vi er derfor ude af stand til at sende de ønskede nr. 3 og 4.

Vedrørende ønsket om medlemslister følgende: Der vil ikke i selve bladet blive bragt medlemslister, men så snart vor sekretær har ført selskabets medlemskartotek a jour, vil der med bladet følge en fuldstændig liste over selskabets medlemmer. Vi håber, det kan ske sammen med denne udgave af bladet. Derefter vil følge liste over nye medlemmer med hver udgave.

Frode Jørgensen nævner i sit brev det ønskelige i en bedre kontakt mellem selskabets medlemmer i hans område. Mon ikke det var en idé, når medlemslisten foreligger, at søge kontakt til medlemmerne i f. eks. Skåne med det formål at søge oprettet en Skåne-kreds under Nordisk Kaktus Selskab. Flere områder i Danmark har sådanne kredse, ligesom de findes i

Sydslesvig og Norge. Disse kredse udfolder for fleres vedkommende ret stor aktivitet med forskellige arrangementer for medlemmerne.

Desværre findes ingen sådanne kredse i Sverige, selv om NKS har ret mange medlemmer i forskellige dele af landet. Hver kreds vælger en person til at holde kontakt med vort selskabs styrelse, og vi mener, det har været til gavn for alle parter. Vi savner sådanne kontaktmænd i Sverige.

Red.

Kontakt-Krets Norge i offensiv

Vore medlemmer i Norge samlet i Kontakt-Krets Norge udfolder med Cees Rijk van Ravens som den dynamiske formand en bemærkelsesværdig aktivitet.

Medlemmerne bor meget spredt, store afstande forhindrer, at man mødes jævnligt, som det f. eks. kan lade sig gøre for de danske kredse under NKS. I stedet har man fundet på den gode idé at lave samle-breve, som tilsendes medlemmerne med rimelige tidsintervaller. Samle-brevene består af indlæg fra en stor del af medlemmerne samt vægtige indlæg af Ravens. Disse breve bliver samlet og udstyret med meget fine tegninger, som også Rijk van Ravens er mester for. Når dertil kommer, at der også indklæbes farvefotos, forstår man, at udstyret er fint.

Vi har haft lejlighed til at studere samle-brev nr. 5 og 6, som er blevet tilsendt os, og vi kan garantere for, at også indholdet er interessant. Kontakt-Krets Norge udfører gennem disse breve små forsøgsrækker, som alle medlemmer deltager i. Der er forsøg med udsæd af frø af bestemte arter, og der er forsøg med podning m. m.

I forhold til kredsens ret beskedne medlemstal udfoldes, som ovenstående giver et indtryk af, en meget fin aktivitet. Kontakt-Krets Norge er vel den af vore kredse, som har været i stand til at aktivisere den største procentdel af sine medlemmer. Her er noget at leve op til for vore andre kredse og for de kredse, som forhåbentlig snart sættes i gang andre steder.

Red.

Udstilling i Odense - Gødskning

Jeg havde på et tidspunkt opgivet at finde en klub, som beskæftigede sig med kaktus.

Men så en dag kom en kammerat og spurgte mig, om jeg havde set, at der var en udstilling i Fyns Forum den 19., 20. og 21. oktober. Vi blev enige om at tage til Odense for at kikke lidt nærmere på disse ejendommelige planter med torne.

Der var mange kønne planter, både store og små. Jeg kom i snak med en mand, som sad og passede på planterne. Han var meget venlig, og vi snakkede om kultur og om navne og mange andre ting angående vore kære planter. Jeg spurgte ham, om jeg kunne blive medlem. Det kunne jeg. Og som sagt, så gjort. Nu har jeg fået det første medlemsblad. Det er af meget fin kvalitet, synes jeg.

Det hele begyndte for godt et år siden, da jeg fik nogle stiklinger, ialt tre stykker. Da jeg fik dem til at slå rødder, og de begyndte at gro, voksede min interesse i takt med planternes

gode vækst. I dag har jeg 48 forskellige kaktus, som alle ser sunde ud.

Jeg har dog problemer. Jeg ønsker nogle oplysninger angående den rigtige gødning, da alle stueplantegødninger har for meget kvælstof. Er der nogen, som ved navnet på en god gødning, eller som har nogle ideer om dette, så er de velkommen til at skrive til mig eller at komme og besøge mig.

— — —

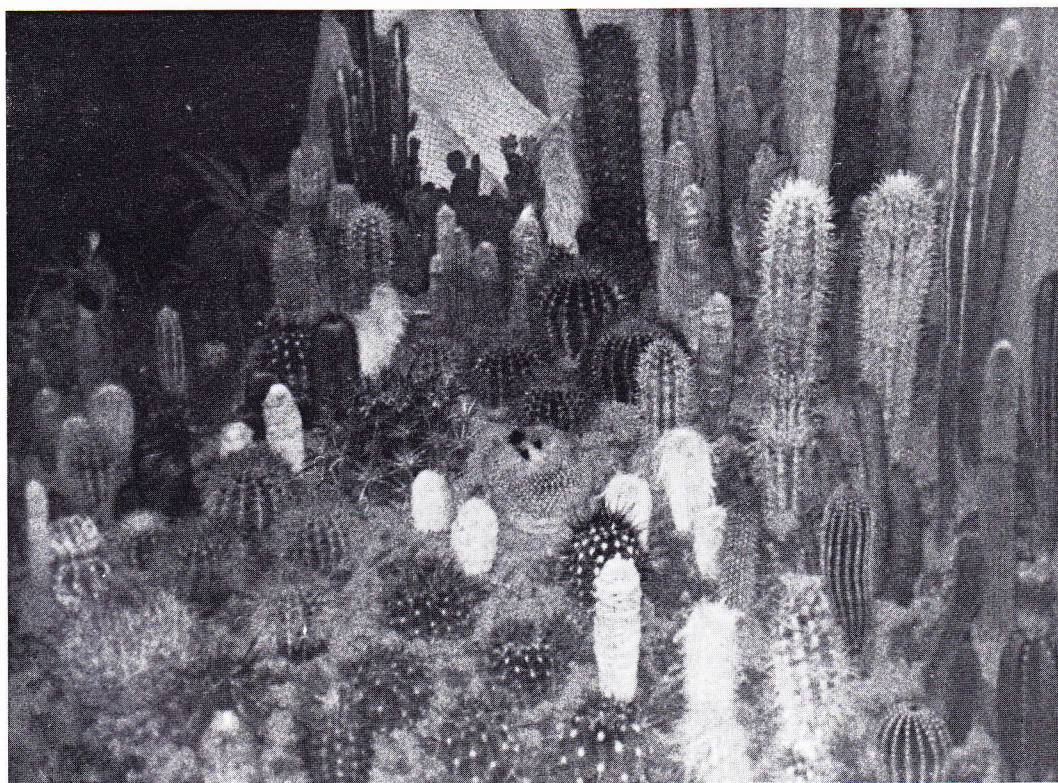
Jeg sender et foto af en samling kaktus fra udstillingen i Fyns Forum i oktober. Jeg håber, at det kommer i bladet til april.

Bjarne J. Arnli

Rosendalen 210, 1.tv., 5330 Munkebo

Udstillingen i Fyns Forum var en stuekultur-udstilling, hvor Fynskredsen under NKS havde en stand med kaktus og andre sukkulenter.

Red.

Nematoder, podede kaktus, jordblanding m. m.

Först en kompliment med hensyn til bladets nye udformning. De af redaktionen opstillede krav er i hvert fald overholdt i det første »nye« nummer.

Jeg har derudover en række spørgsmål, som eventuelt kunne give anledning til artikler eller indlæg fra andre medlemmer eller redaktionen selv.

1) Hvad er navnet på den kaktus, der er afbildet i farver på forsiden af nummer 2, 1973.

2) Var det ikke en idé at genoptrykke artiklen om nematoder fra nr. 4, 4. årg. (1969). Jeg personligt har været meget plaget af disse »orme«, indtil jeg faldt over denne artikel og pludselig indså, hvorfor hverken gift eller omplantning hjalp. Hvad der højst sandsynligt også øger risikoen, er vel den ting, at de fleste mere »avancerede« kaktusdyrkere selv blander jorden og ikke benytter sig af steriliseret købjord. Artiklen kunne eventuelt suppleres med nye erfaringer plus en opskrift på sterilisering af jord.

3) En køreplan for afskæring af podede kaktus, så man kan få dem på egen rod. Der er en mængde anvisninger på podning, men ikke det modsatte. Dette kan jo blive aktuelt, når man hjemskriver kaktus fra udlandet og på grund af udvalget ser sig nødsaget til at benytte de dårligste firmaer. F. eks. modtog jeg en *Trichocereus smrzianus*, hvor kun en trediedel af ædelriset var groet sammen med underlaget. (V. Donkelaar).

4) Samtidig er det endnu ikke lykkedes mig at finde en »opskrift« på dyrkning af *Selenice-*

reus-, *Setiechinopsis*- og *Epiphyllum*-arterne. Mange kaktus-dyrkere, vel de fleste, har disse planter i samlingen. Til trods for deres almindelighed, synes disse arter dog at være forsømt til fordel for de mere specielle. Med opskrift mener jeg: Jordblanding, vanding, vintertemperatur, lys etc. Af alle de oplysninger, jeg selv har fundet, har de fleste været i uoverensstemmelse med hinanden. Jordblanding til *Setiechinopsis mirabilis* har det været mig umuligt at finde. Den synes jeg i øvrigt fortjener lidt »reklame« i bladet i overensstemmelse med sit navn.

5) En anden ting, jeg synes, der skulle slås til lyd for i bladet, er den betænkelige situation omkring importplanterne. Jeg anskaffede mig eksempelvis en *Neogemesia agavoides* i sommer til en pris af 25 kr. Det er temmelig nedslående bagefter at læse artiklen i januarnummeret (side 8), hvor netop denne plantes udbredelse beskrives som værende nærmest lig nul på grund af kaktussamlere. Adskillige andre arter er i lignende situation. Var det ikke en idé at informere i bladet om lignende tilstande hen ad vejen? Så vidt det er muligt selvfølgelig.

Medlem nr. 473

Gunnar Clausen

»Slamat«, Havreholm, 3100 Hornbæk

Punkt 1 kan kort besvares med, at navnet på den omtalte kaktus er *Thelocactus bicolor*.

Red.

Jeg söker vintertåliga frilands-kakteer

Eftersom jag har för avsikt att odla frilands-kakteer på mitt landställe i Stockholms skärgård och jag under året bor i Stuttgart (Sydtyskland) och bare vistas i Sverige under semestern, vore jag tacksam för att få en upplysning om, var jag kunde få tag på vintertåliga kakteer i Sverige. Tyvärr är bestämmelserna för införandet av växter till Sverige från utlandet så omständiga, att det inte lönar sig

att importera plantor privat i mindre mängder. – Jag skulle därför vare tacksam att få veta om någon av NKS' medlemmar säljer dylika kakteer (huvudsakligen opuntier) eller om någon kan upplysa mig om, vem som annars säljer sådana plantor.

Anton Kessler

7000 Stuttgart 1, Elsterstaffel 11, BRD

Några synpunkter till Herr R. Hanssons fråga om samplantering opuntier

Om man upptäcker att det händer något ovanligt med våra kaktusar, tex. att en plantas rötter växer ut genom krukhålet, skulle man först och främst ställa sig frågan »vad är anledningen till det?» – I detta fall finns det bara 2 svar: Antingen är krukans substratvolum för liten eller så är materialet, som krukorna är nedsänkta i, bättre för rötternas växande än kruksubstratet självt. – Till det första fallet kan sägas att man ofta tar fel vad beträffar ympunderlagen (tex. *Trichocereus spachianus*, *T. pachanoi*, *T. schickendantzii* och flertalet av *Echinopserna*). Underlaget är ju i de flesta fall ganska litet, men man får inte glömma att plantan i okapat tillstånd skulle vara betydligt större och rötterna vet ju inte att »huvudet» är avskuret. Om alltså ympstammen har en diameter av 3 cm och underlaget likaså, räcker det, om det rör sig om en *Trichocereus*art, inte med en 6-cm-kruka. Liknande är det med *Opuntia*erna, därför de växer ibland upp till ordentligt höga träd. Om man nu kapar av ett »öra» från ett *Opuntia*-träd, så bildar det naturligtvis kraftigare rötter än en dvärgartad planta. – För att kunna fastställa hur stor en *Opuntia* blir, behövs det bara att läsa efter i vederbörande litteratur (tex. Backeborgs *Kaktuslexikon*), där man också kan läsa att *O. microdasys albida* inte tillhör den »trädbildande» gruppen men att däremot *O. dillenii* kan uppnå ordentlig storlek. – Här skulle också nämnas att det finns kaktusar som har mycket stora pålrötter medan den överjordiska delen av plantan är förhållandevis liten. En *Gymnocalycium vatteri*, som exempelvis har 5 cm ϕ kan man inte plantera i en kruka som har 8 cm ϕ , därför då står pålroten på krukans botten och de små siderötterna, som utgår från pålrotens spets, växer som bekant inte uppåt. Ännu sämre skulle naturligtvis förhållandet vara hos *Epithelantha micromeris* eller hos en art av släktet *Neoevansia* Marshall, tidigare bättre känd som *Peniocereus* Backeberg.

Till det andra fallet måste man säga att det är en fråga om valet av kruksorten och substratet. – Det finns lerkrukor och plastkrukor, och substrattyper finns det lika många som odlare. – Plantor i lerkrukor bildar deras röt-

ter så att de ligger tätt vid krukans vägg, dvs. i mitten av krukans är det tomt, om lerkrukan är nedsänkt i något substrat. Plantor i plastkrukor fördelar däremot deras rötter jämt i hela krukans, därför att plastkrukan inte släpper igenom luft och fuktighet. Om man tex. har en lerkruka nedsänkt i sand och jorden i krukans är organisk, är det klart att lerkrukan och sanden utanför håller fuktigheten kontinuerligare. Det betyder att rötterna växer ut mot krukväggen och sedan ut genom bottenhålet för att därefter fortsätta i sanden. Eftersom sanden med tiden klumpar ihop sig tar rötterna naturligtvis den lättare vägen, dvs. genom ett porösare material, i detta fall slingrar de sig runt grannens kruka och en grannplanta som i alla fall har lite rötter får på så sätt mindre fuktighet.

Här vill jag påpeka att en kaktuskombination av sig självt aldrig kan vara olämplig, däremot beror olämpligheten på något fel i valet av kruktypen, storleken av krukans substrat i krukans resp. i det som krukans är nedsänkt i. Till sistnämnda problem kan jag på grund av egna erfarenheter berätta följande:

1) Organiskt substans blandat med sand har den nackdelen att det snabbt torkar ut och är det en gång tort tar det inte emot vatten, dessutom är dränet dåligt så att rötterna och speciellt rothalsen lätt ruttnar om man vattnar för mycket.

2) Ett mineraliskt substrat, antingen enbart eller något uppblandat (ej över 20 %) med ett organiskt substrat håller fuktigheten längre, dränerar bättre (dvs. om man vattnar för mycket, rinner det överflödiga vattnet ut genom bottenhålet på en gång), suger upp vattnet omedelbart även om substratet skulle vara fullständigt uttorkat och rötterna fördelar sig jämt på grund av att fuktigheten också alltid fördelas jämt i hela kruksubstratet. – Mina kaktusvänner och jag har provat följande mineraliska substrat: Tegelgrus, pimstensgrus, kiselgrus, kolslaggsgrus, kvartssand och lavagrus. Alla var lämpliga med en inskränkning: Kvartssanden klumpar lätt ihop sig och är därför ogenomtränglig för rötterna om den inte är utsilad och tillräckligt grovkornig. För att blanda upp det mineraliska substratet har

vi mest använt (aldrig mer än till 20 %) torvmull eller vanlig blomjord, som man får i plastpåsar hos blomsterhandlaren, eller också trädgårdsjord. – I förbigående sagt finns det en firma i Koblenz, Väst-Tyskland, som säljer och annonserar om lavagrus under namnet »Lavalit« som utmärkt för akvariebottnar och kaktusodlingar till ett kilopris av ca. 1:– skr. Sluga kaktushobbyister köper naturligtvis sådant hos nästa byggnadsfirma, som tex. utrustar tennisplatser med deras röda banor; de är nämligen beslagda med lavagrus i mindre grovlek.

3) Som tidigare sagt tillåter lerkrukan att luften och fuktigheten kan komma ut och in genom krukväggen. Om lerkrukan står fritt, alltså ej nedsänkt i något substrat, torkar krukans substrat snabbare ut och man måste således vattna oftare, vilket medför att kruksubstratets PH-värde tidigare försämras. Detta gäller naturligtvis bara det eftersträfvade lufttorra klimatet för kaktusar (med undantag för tex. *Rhipsalis*) däremot inte för Orkidé- och Bromeliaceae-växthus, där luftfuktigheten i alla fall är hög. Denna nackdel med lerkrukan kan upphävas om man sänker ner den i något substrat och inte bara vattnar krukan utan

också hela omgivningen; detta i sin tur medför den stora faran att tex. rotlössen eller nematoder i lugn och ro kan utbreda sig i hela samlingen utan att man en enda gång har sett en.

4) Att sänka ner plastkrukor i något material är meningslöst, eftersom ju plasten är ogenomtränglig. Som redan sagt behöver man inte vattna plastkrukor så ofta. De har bara en stor nackdel: Om solen träffar direkt på plastytan värms hela rotklumpen upp för mycket, vilket har en negativ påverkan på rötternas och plantans växande. Om man använder plastkrukor skulle man därför ta de fyrkantiga att man kan ställa dem tätt och den yttersta raden skyddas man bäst med en plankan el. dyl.

Vi har fastställt att en kombination av ett nästan rent mineraliskt substrat i fyrkantplastkrukor är den bästa lösningen. – Om man inte har möjlighet att dagligen kontrollera sin samling är det kanske lämpligare med nedsänkta lerkrukor, men man måste då också ta konsekvenserna enligt föregående. – F. ö. skadar det inte om man då och då lyfter upp en kruka och klipper av evtl. utstickande rötter.

*A. Kessler, Stuttgart
Medl.-nr. 581*

Mere om sammenplantning af opuntier

Til Roger Hanssons artikel om sammenplantning af kaktus har jeg gjort følgende erfaring, at man normalt aldrig må plante »grådige« Opuntiaer og *Cereus*'er sammen med svagere voksende »kuglekaktus«. Jeg havde i et års tid en nydelig sammenplantning af nogle *Mammillaria*er og så en *Cereus jamacaru* f. *monstrosus*. Kombinationen var ikke særlig heldig, idet »søjle« rødder i løbet af meget kort tid havde erobret så godt som næsten hele kassen (15×10×100 cm), med det resultat at de stakels *Mammillaria*er kun fik tørt og ikke vådt. I tilfælde af at man har et drivhus og har sine planter frit udplantet, forholder det sig noget anderledes, idet der på denne måde er plads nok til, at alle planternes rødder får frit spillerum. Endvidere kan man så godt anbringe vædeømfindtlige planter i nærheden af en »søjle« eller en ikke alt for voldsom *Opuntia*, den grådige plante virker dermed som et slags »dræn«.

PS! Da jeg har planlagt nogle krydsningsforsøg, ville jeg gerne gennem denne kanal høre,

om der er nogle af bladets læsere, der kan undvære et par stikninger af *Heliocereus speciosus* og/eller *H. cinnabarinus*.

*Peter Brandt Pedersen
Tårnbygårdsvej 20, 2770 Kastrup*

Brev fra Ungarn

Fra præsidenten for det ungarske kaktusselskab har vi modtaget:

Vær venlig at bekendtgøre i »KAKTUS«, at vi meget gerne vil bytte vort eget blad mod »KAKTUS« med medlemmer af NKS, der er interesserede. Formålet med denne byttehandel er at få bladet til vore kredses biblioteker. Vi har i øjeblikket 11 sådanne kredse.

Med venlig hilsen

*Peter Kern
Budapest I., Szentháromság Utca 7
Ungarn*

**HAR DE PRØVET
AT DYRKE ORCHIDEER?**

Er De interesseret?

Få et gratis prøvenr. af vort
medlemsblad »Orchideen«,
der kommer 10 gange årligt.

Kontingent kr. 60.

DANSK ORCHIDE KLUB

Sandbjerg – 2970 Hørsholm
Tlf. (01) 89 08 35 – Giro 97270

ALT I PLANTER
– frilands og indendørs

TOSTHOLM PLANTESKOLE

Gl. Landevej 54 – Albertslund
(01) 64 31 53

Nu også stort udvalg i

Kaktus

og andre sukkulenter

(kvantitet – kvalitet – service)

Forsendes over hele Europa

DET MEST AKTUELLE TILBUD!

LOBIVIA –

nye, sjældne og interessante arter:
aguilari Vasquez spec. nov.

aurantiaca	DM 7 – 10
aureolilacina	8 – 15
arachnacantha v. sulphurea	4 – 6
caineana	8 – 12
latiretia	6 – 18
muhriae	5 – 10
pojoensis	6 – 10
tarabucensis	7 – 12
taratensis Card.	8 – 12
– v. leucosiphus	6 – 12
wrightiana	4 – 15
zecheri Rausch	6 – 12
– v. fungiflora Braun	6 – 10

Rødblomstrende Pseudolobivia:

calorubra	7 – 12
toralapana	8 – 12
torrecillacense	4

Vedr. Echinopsis-hybrider: På grund af den
store efterspørgsel kan vi p. t. kun tage
imod forudbestillinger. – Levering senere.

Südpflanzen - Importe

Giese & Schulz o. H. G.
D-6200 Weisbaden – Erbenheim
Rennbahnstrasse 8 – West-Germany

KARLHEINZ UHLIG

Frø og kulturplanter – Import – Eksport

D-7053 Rommelshausen
Lilienstr. 5 – Vesttyskland

Euphorbia acruensis	DM 3 – 50
– resinifera	3 – 10
– triangularis	3 – 45
Cleistocact. strausii	
cristata (podet)	7 – 10
Echinocactus grusonii	25 – 35
Espostoa ritteri cristata	
(podet)	7 – 12
Gymnocalycium horstii	
(podet)	5
Opuntia robusta	25
– sanguinea	1 – 6

– næste gang De kommer til

KØBENHAVN

bør De i egen interesse besøge

Thorvald Petersen's Handelsgartneri

Jagtvej 74

her finder De det største udvalg i

KAKTUS og SUKKULENTER i alle størrelser

KAKTUS

Stort udvalg
– også store og importplanter

Nyt:

Vildplanter fra Brasilien

Bent Jørgensen

Månedalen – Sandbjerg
2970 Hørsholm

FRILANDSKAKTUS

Phyllocactus, Selenicereus og Stapelia
i stort udvalg

Forsendes som postordre
Prisliste franco

P. C. O. Nørgaards Planteskole

Sundby Mors – 7950 Erslev

Ing. H. van Donkelaar Werkendam / Holland

Stort sortiment
i sukkulenter og kaktus!

Skriv efter min nye frøliste
i januar 1974
og efter min planteliste
(med dansk forord!)
i marts 1974.

Alle henvendelser kan ske på dansk.

Allerede før De når Hamborg, kan De finde
vort kaktusgartneri »Klein Mexiko«. Vor
LILLE virksomhed har altid et STORT sorti-
ment af interessante planter til Dem!

De er velkommen til et besøg til enhver
tid, undtagen mandag. Grupper helst forud-
anmeldelse. – Ingen forsendelser.

OTTO POUL HELLWAG

KAKTUS GARTNERI

D. 2067 Reinfeld/Holsten
Steinfelder Heckkaten
(vejen Reinfeld – Bad Segeberg)